

Protocol Wiegendood

Hummelstee

Inhoudsopgave

1	Wat is wiegendood?	3
2	Wat kunnen wij doen om de veiligheid te bevorderen?	3
2.1	Leg een baby nooit op de buik te slapen	3
2.2	Voorkom dat een baby te warm ligt	4
2.3	Zorg voor veiligheid in het bed	4
2.4	Voorkom gezondheidsschade door (meer)roken	4
2.5	Houd voldoende toezicht	4
3	Samenvatting	5

1 Wat is wiegendood?

Men spreekt van wiegendood als een baby onverwacht overlijdt zonder dat daar ogenschijnlijk een oorzaak voor is. Als ook na volledig postmortaal onderzoek geen verklaring wordt gevonden, noemt men dat wiegendood/SIDS (sudden infant death syndrome). Als wiegendood zich voordoet, is het vrijwel altijd in het eerste levensjaar, maar het komt soms ook in het tweede jaar voor.

Te beïnvloeden risicofactoren:

Tot de risicofactoren, waarop ouders en verzorgers invloed hebben, behoren:

- Slapen op de buik.
- Oververhitting of warmtestuwing, door te warm kleden of te warm beddengoed.
- Uitwendige adembelemmering.
- Onveilig bedmateriaal.
- Gebrek aan toezicht.
- Roken, zowel voor de geboorte door de moeder, als na de geboorte in aanwezigheid van de baby.
- Gebruik van drugs als heroïne, methadon en cocaïne.
- Gebruik van medicijnen met een slaapverwekkende (bij)werking.
- Keuze voor kunstvoeding.
- Veranderingen in de dagelijkse routine.
- Stofwisselingsziekten (mits door arts onderkent).

Niet of nauwelijks te beïnvloeden risicofactoren:

- Het mannelijk geslacht.
- Vroeggeboorte en/of te laag geboortegewicht.
- Meerling zijn.
- Jeugdig moederschap en gevorderde rangorde in het gezin.
- Infecties.
- Tot etnische minderheid behoren.
- Ongunstige sociale omstandigheden.
- Postpartum depressie.

Helaas komt het in Nederland af en toe voor dat een baby tijdens kinderopvang overlijdt onder het beeld van wiegendood. Aandacht voor preventie en voorzorgsmaatregelen kunnen het risico, dat in het bijzonder voor jonge baby's tussen de 3 en 9 maanden relatief hoger blijkt uit te vallen dan in thuissituaties, tot het uiterste beperken.

In onze organisatie spannen we ons daarvoor in, door alle bekende maatregelen te nemen en ouders ook in te lichten over de gevaren die kunnen leiden tot wiegendood.

2 Wat kunnen wij doen om de veiligheid te bevorderen?

2.1 Leg een baby nooit op de buik te slapen

- Een baby op de buik te slapen leggen maakt het risico van wiegendood wel vier tot vijf maal groter dan gemiddeld.
Bij een verkouden baby nog iets meer. Wij leggen een baby nooit op de buik.
- Wij leggen een baby ook niet eens één enkele keer op de buik te slapen, bijvoorbeeld omdat het kind alleen dan troostbaar lijkt. Er zijn helaas diverse voorbeelden dat zo een uitzondering fataal afliep.
- Er zijn bepaalde (aangeboren) afwijkingen waarbij buikligging wel wenselijk kan zijn. Ouders dienen dan een schriftelijke verklaring van hun arts te overleggen (kopie hiervan wordt op kantoor bewaard en in de kindgegevensmap)
- Kiest een ouder wordende baby, die gezond is, in goede conditie en motorisch ontwikkeld (zodat vlot om en om draaien geen probleem is), regelmatig zelf voor op de buik slapen, dan is vasthouden aan steeds terugleggen op de rug niet zinvol. Gemiddeld zijn baby's met vijf maanden in staat om zelf van rug naar buik en weer terug te draaien, maar sommigen zijn er pas met negen maanden aan toe.
- Wij wijzen ouders die iets anders willen eerst nadrukkelijk op de preventieadviezen. Willen zij desondanks dat hun baby in buikhouding slaapt, leggen wij deze opdracht schriftelijk vast, met redenen omkleed, en door de eindverantwoordelijke ouders ondertekend.
- Omdat veranderingen in routine onmiskenbaar een risicoverhogend effect hebben is het aan te raden om een baby die bij het slapen gaan aan een fopspeen is gewend, die ook op het dagverblijf consequent voor het slapen te geven. Het is raadzaam het gebruik van een fopspeen na de leeftijd van 10 maanden af te bouwen. Wij gebruiken voor een fopspeen geen koord of lint.
- Gebruikt een baby medicijnen, dan vragen wij indien nodig om advies van de behandelend arts om te controleren op slaapverwekkende bijwerkingen

2.2 Voorkom dat een baby te warm ligt

- De factor warmtestuwing speelt een waarneembare rol onder de baby's die onder het beeld van wiegendood overlijden. Door koude overlijdt zelden een baby.
- Zo lang de voetjes (iets meer betrouwbaar dan het nekje) van een baby in bed prettig aanvoelen, heeft die het niet te koud. Een baby die zweet heeft het al gevaarlijk warm! Wij voelen regelmatig of de baby het niet te warm heeft.
- Wij zorgen dat het niet te warm is of wordt in de slaapvertrekken. De verwarming hoeft er niet vaak aan. De aanbevolen slaapkamertemperatuur is 15 tot 18 graden.
- Leg een baby bij voorkeur te slapen in een slaapzak of onder een laken met een deken die goed kunnen worden ingestopt. Maak het bedje zo op dat de baby met de voeten nagenoeg tegen het voeteneind ligt (dat heet laag opmaken).
- Wij gebruiken geen dekbed.
- Wij combineren zomers geen slaapzak met ander beddengoed. In de winter krijgen de kinderen een slaapzak aan en indien nodig een dunne deken.
- Wij laten een baby ook nooit met bedekt hoofd slapen!

2.3 Zorg voor veiligheid in het bed

- Te zachte matrassen zijn zoals blijkt uit vele onderzoeken een duidelijk verhoogd risico. Wij gebruiken in de bedjes goedgekeurde matrassen.
- Wij gebruiken nooit een kussen, een kussenachtige knuffel, zachte hoofd en zijwandbeschermers, zeiltjes, tuigjes, koorden of voorwerpen van zacht plastic in het bedje. Ook voor de fopspenen gebruiken wij geen koordjes.
- Wij maken het babybed kort op. Dit is bedoeld om te voorkomen dat het kind onder het beddengoed schuift.
- Wij ventileren slaapkamers goed door.
- Het beddengoed wordt wekelijks gewassen en matrassen regelmatig gelucht.

2.4 Voorkom gezondheidsschade door (meero)ken

In het gehele gebouw van Hummelstee mag niet worden gerookt.

2.5 Houd voldoende toezicht

- Wij kijken telkens als we een kindje naar bed brengt even in de andere bedjes
- Wij houden nieuwkomers/ jonge baby's zoveel mogelijk extra in het oog. Er zijn sterke aanwijzingen dat veranderingen in omstandigheden en routine bij (jonge) baby's stress veroorzaken. De situatie tijdens kinderopvang verschilt in vrijwel alle opzichten van die in het ouderlijk huis. Het is daarom verstandig om ouders van jonge baby's de gelegenheid te beïden om te komen wennen. Belangrijk is het hierbij dat ze tijdens deze wennmomenten een slaaperiode doormaken.
- Jonge baby's slapen regelmatig in de schommelwiegjes op de groep, zo hebben we een nog beter zicht op de kinderen.
- Wij gaan in elk geval eens per drie kwartier ter controle langs alle kinderen.

De groepsleidsters zijn verantwoordelijk voor het toepassen van deze regels. Zij worden geacht eventuele problemen in praktijk te signaleren. Van belangrijke gebeurtenissen, ongelukken of bijna ongelukken wordt de directie direct op de hoogte gesteld.

Als er ondanks alle voorzorgen toch een baby in slechte conditie wordt aangetroffen, prikkel het kind dan door het aan te tikken en wat te bewegen en zie of het zich herstelt. Zo niet, sla dan alarm (112 bellen) en begin met reanimatie en mond op mondbeademing. De andere leidsters worden te hulp geroepen, maar de andere kinderen worden niet zonder toezicht gelaten. De leidinggevende wordt gewaarschuwd en zij neemt contact op met de ouders en met de medische instanties. Het is van belang om van begin af aan feiten te noteren zoals het tijdstip, de omstandigheden en de betrokkenen.

Hiervoor heeft de BHV-er in het gebouw of diens plaatsvervanger de eindverantwoording.

De te hulp geroepen arts dient in het belang van de diagnostiek ook zo spoedig mogelijk de temperatuur van de baby op te nemen.

3 Samenvatting

1. Wij laten jonge baby's voorafgaand aan de plaatsing 2 tot 4 keer wennen om te wennen aan de veranderende omstandigheden en de nieuwe routine.
2. Wij houden jonge baby's tijdens het slapen extra goed in de gaten.
3. Wij leggen een baby nooit op de buik te slapen, ook niet één keertje.
4. Wij controleren steeds alle kinderen als je er een naar bed brengt. En kijken anders minimaal een keer per 3 kwartier.
5. Wij ventileren de slaapkamer regelmatig en zorgen dat het er niet te warm is. Laten raam altijd een stukje open staan.
6. Wij maken het bedje laag op en gebruiken geen dekbed.

Handelen in geval van calamiteit (reanimatieprotocol hangt bij de entree)

- Blijf kalm
- Prikkel de baby
- Roep de hulp in van collega's
- Bel direct 112
- Pas bij niet reageren mond op mond beademing toe
- Laat de directie waarschuwen
- Maak notities

De directie beseft dat in geval van overlijden nazorg voor de betrokken leidster, collega en de ouders belangrijk is. Goede communicatie tussen alle betrokkenen en openheid over de gang van zaken voorkomen dat het rouwproces extra wordt belast.